

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG CỦA CÁC CÂU LẠC BỘ NGHỆ THUẬT TẠI “BÍCH CÂU ĐẠO QUÁN” – NHỮNG VẤN ĐỀ ĐANG ĐẶT RA

I DUƠNG THỊ HỒNG HẠNH

Email: duonghanh.1956789@gmail.com

Học viên K11 Quản lý Văn hóa - Trường ĐH Sư phạm Nghệ thuật TW

MANAGEMENT OF ART CLUB ACTIVITIES AT “BICH CAU DAO QUAN” – ISSUES BEING

TÓM TẮT

ABSTRACT

Di tích lịch sử - văn hóa Bích Câu đạo quán nổi tiếng là di tích biểu thị cho một thời thịnh hành của Đạo giáo ở Việt Nam, đã được xếp hạng di tích quốc gia từ năm 1990. Hơn 20 năm nay, Bích Câu đạo quán cũng là địa điểm hoạt động của các câu lạc bộ nghệ thuật, tiêu biểu là CLB ca trù Bích Câu và Thư pháp Việt UNESCO. Các Câu lạc bộ đã thường tổ chức biểu diễn, giới thiệu và truyền dạy nghệ thuật ca trù và thư pháp Việt. Tuy nhiên, trong hoạt động quản lý các CLB trong khuôn khổ di tích có nhiều bất cập sự phối hợp điều hành giữa Ban quản lý di tích với các CLB, sự minh bạch về tài chính, công tác báo cáo hoạt động thường niên... Trên cơ sở phân tích thực trạng quản lý, phát hiện các bất cập, tác giả đề xuất kiến nghị với các cấp quản lý nhằm khắc phục các vấn đề đang đặt ra đối với công tác quản lý các CLB trong không gian Bích Câu đạo quán.

Bich Cau Dao Quan's historical-cultural relic is famous as a relic representing a prevalent period of Taoism in Vietnam, and has been ranked as a national relic since 1990. Along with activities Beliefs, festivals, people, and visits, cultural activities at the relic have become richer with the presence of art clubs in the relic space. Many clubs have chosen the relic as a place to stand and operate for a long time, but the management of the activities of the clubs still has problems and needs to continue to be managed by all levels in shortly near future, so the Bich Cau Dao Quan relic continues to be a sacred, quiet space, a unique cultural address in the heart of the capital.

Keywords: Activities, Clubs, Bich Cau Dao Quan

Từ khóa: Hoạt động, Câu lạc bộ, Bích Câu Đạo Quán

Đặt vấn đề

Bích Câu Đạo quán là một di tích của Đạo giáo Việt Nam nổi tiếng ở Hà Nội, thờ Chân nhân đắc đạo thành tiên. Xưa nơi đây thuộc thôn An Trạch, huyện Vĩnh Thuận, phủ Phụng Thiên, nay là số 14, phố Cát Linh, phường Cát Linh, quận Đống Đa, thành phố Hà Nội. Bích Câu Đạo quán được xây dựng từ cuối thế kỷ XV, đầu thế kỷ XVI đời vua Lê Thánh Tông, là nơi để các đạo sĩ đến luyện phép trường sinh và thờ cúng thần tiên. Đến thời Lê Trung Hưng, Đạo giáo suy thoái, phần lớn các đạo quán dần dần trở thành đền, chùa. Bích Câu Đạo quán là một di tích tiêu biểu minh chứng cho Đạo giáo thần tiên đã tồn tại trong đời sống người dân Thăng Long và cũng là một địa chỉ được nhiều du khách viếng thăm để tìm hiểu một thiên tình sử lãng mạn giữa tiên nữ và người trần. Cùng với biến thiên của lịch sử dân tộc, qua nhiều lần trùng tu, Bích Câu Đạo quán đã được xếp hạng Di tích lịch sử văn hóa quốc gia vào năm 1990.

Những năm gần đây, Bích Câu Đạo quán còn được biết đến là một địa chỉ văn hoá với nhiều hoạt động văn hóa tiêu biểu lễ hội Bích Câu, triển lãm thư pháp, nơi hoạt động của câu lạc bộ nghệ thuật như hát ca trù, thư pháp... Di tích đã trở thành địa chỉ tham quan, sinh hoạt quy tụ đông đảo người dân và khách du lịch. Cùng với việc quản lý các hoạt động của di tích nói chung, việc quản lý hoạt động của các CLB nghệ thuật với tư cách là một thành tố văn hóa trong không gian di tích cũng trở nên đặc biệt cần thiết.

2. Nội dung

2.1. Thực trạng hoạt động của các Câu lạc bộ nghệ thuật tại Bích Câu đạo quán

Đặt địa điểm trong bối cảnh không gian gắn liền với Đạo giáo, với huyền tích chàng Nho sinh Trần Tú Uyên, của Phật giáo trong Bích Câu đạo quán, các câu lạc bộ nghệ thuật hoạt động chủ yếu trong lĩnh vực văn hóa truyền thống như âm nhạc và thư pháp.

Về loại hình âm nhạc truyền thống, có các CLB ca trù (nay là Nhà hát ca trù), CLB hát văn, CLB hát chèo, CLB hát xẩm đăng ký sinh hoạt. Bên cạnh đó, để bảo tồn và phát huy nghệ thuật thư pháp, Bích Câu đạo quán cũng là địa điểm đứng chân của các CLB Thư pháp Việt Unesco, Câu lạc bộ thư pháp Thư viện và Câu lạc bộ thư pháp Hán Nôm Quang Trung.

Trong các CLB nói trên, CLB Ca trù và CLB Thư pháp Việt UNESCO là hai đơn vị có thời gian hoạt động lâu dài và quy mô tại Bích câu đạo quán.

a. Tổ chức và hoạt động của CLB Ca trù Bích Câu
CLB Ca trù Bích Câu được hình thành từ năm 1990, do đào nương Lê Thị Bạch Vân, khi ấy là một cán bộ Sở Văn hoá - Thông tin Hà Nội, với niềm đam mê Ca trù đã thuyết phục một số nghệ nhân, người hiểu biết, tâm huyết, hạp và đề xuất sáng kiến thành lập tổ chức nghệ thuật ca trù tự nguyện. Năm 2014, sau khi bà Bạch Vân chuyển sang đình Hàng Bạc, nghệ nhân ưu tú – ca nương Vân Mai (Nguyễn Thị Mai) chính thức tiếp quản địa điểm CLB tại Bích Câu Đạo quán, đổi tên Câu lạc bộ UNESCO Ca trù Hà Nội do bà làm Chủ nhiệm thành Câu lạc bộ Ca trù Bích Câu đạo quán và sau đó thành lập Nhà hát ca trù Bích Câu. Khi xây dựng Nhà hát Ca trù Bích Câu, nghệ nhân ưu tú Vân Mai và các công sự nhằm mục đích “đào tạo và biểu diễn, mong muốn có thể lưu giữ, phát huy và truyền bá bộ môn nghệ thuật âm nhạc độc đáo này của dân tộc đến với đông đảo công chúng”. Trong vai trò Chủ nhiệm câu lạc bộ ca trù, nghệ nhân Vân Mai cùng chồng đã đầu tư trang thiết bị, trang phục biểu diễn, đầu tư cả 1 sân khấu nhỏ trong đền Bích Câu đạo quán ở phố Cát Linh để biểu diễn cho khách nước ngoài và những ai mến mộ loại hình sân khấu này vào tối thứ 7 hàng tuần. Nhà hát có riêng một website catrubichcau.com để giới thiệu, các nghiên cứu phục dựng và thông tin hoạt động, truyền dạy của Nhà hát.

Để thực hiện mục tiêu “lưu giữ, phát huy và truyền bá” bộ môn ca trù, hoạt động của CLB – Nhà hát tập trung duy trì hai hoạt động chính là phục dựng, tổ chức biểu diễn và truyền dạy nghệ thuật ca trù miễn phí cho cộng chúng và học viên tâm huyết với nghệ thuật truyền thống của dân tộc.

Hoạt động biểu diễn ca trù tổ chức đều đặn vào tối thứ 7 hàng tuần, do các ca nương, kép của Nhà hát biểu diễn phục vụ những người yêu loại hình nghệ thuật truyền thống đặc sắc. Không gian diễn xướng ca trù nhỏ, phải là không gian tĩnh phòng. Đặc tính này đã thu hẹp đáng kể khả năng quảng bá đối với công chúng. Tuy nhiên, nếu không tuân thủ nghiêm ngặt điều này thì thứ gọi là “ca trù” mà chúng ta mong muốn bảo tồn không phải là ca trù nữa.

Các lớp truyền dạy hát ca trù được CLB tổ chức vào

sáng chủ nhật hàng tuần, trong hai tiếng (từ 9 – 11h). Lớp học do nghệ nhân ưu tú Vân Mai và nghệ nhân Vân Trúc trực tiếp giảng dạy. Đối tượng học là tất cả các anh chị em yêu thích ca trù, không phân biệt nam nữ, tuổi tác. Các học viên sẽ được đào tạo hát Ca trù và phách, đàn đáy, trống châu. Tại các lớp học, nếu phát hiện những học viên nào có năng khiếu và đam mê, ban chủ nhiệm CLB sẽ tuyển chọn họ vào nhóm tiềm năng đào tạo họ trở thành chuyên nghiệp. Thời gian đào tạo 1 ca nương phải khổ luyện mất 3 đến 5 năm mới có thể hát thành thạo được 1 số làn điệu khó của ca trù. Bởi hát ca trù khó nhất là cách ếm hơi, nhả tròn vành rõ chữ và “nảy hột” đặc trưng của lối hát này... Đây sẽ là những lớp kế cận để thay thế trong tương lai, truyền dạy lại nghệ thuật ca trù cho thế hệ mai sau.

Hoạt động biểu diễn và đào tạo của CLB đều hoàn toàn miễn phí. “Chúng tôi dạy miễn phí cho các học viên, còn các chi phí khác chúng tôi cùng tự lo; và vì lòng yêu nghệ thuật ca trù mà những người trong CLB Bích Câu quyết tâm theo đuổi”, bà Vân Mai tâm sự.

Ngoài ra, để phục vụ cho công tác biểu diễn, giảng dạy, hoạt động phục dựng các làn điệu ca trù, các kiểu cách, lối hát, lối nói đã được CLB quan tâm chú ý. Phần lớn nội dung Website catrubichcau.vn đã đăng tải các tư liệu về Ca trù như: ca trù thể cách, các bản ca trù, chân dung nghệ sĩ, video và album Quách Thị Hồ... chính là kho tư liệu giới thiệu về nghệ thuật ca trù dành cho những người tâm huyết, yêu thích nghệ thuật truyền thống này tìm hiểu và học tập.

Năm 2017, câu lạc bộ ca trù Bích Câu Đạo Quán chính thức gia nhập thành viên của Trung tâm UNESCO phát triển Văn hóa và Thể thao (TUVT), chỉ sau gần 6 năm tham gia, câu lạc bộ của nghệ nhân Vân Mai là một trong những đơn vị tiêu biểu trong số 14 CLB, nhóm ca trù hoạt động trên địa bàn thành phố Hà Nội và có đóng góp tích cực nhất cho các phong trào hoạt động... của Trung tâm (TUVT).

b. Tổ chức và hoạt động của CLB Thư pháp Việt Unesco

Cùng chọn Đền Bích Câu, số 14 Cát Linh làm địa điểm hoạt động chính thức là CLB Thư pháp Việt Unesco. CLB Thư pháp Việt Unesco thành lập năm 2016, là đơn vị do Trung tâm Unesco Phát triển Văn hóa và thể thao - thuộc Liên hiệp các hội UNESCO Việt Nam thành lập và bảo trợ pháp lý; là đơn vị thành viên chịu sự quản lý và chỉ đạo trực tiếp của Trung tâm Unesco phát triển văn hóa và thể thao - thuộc Liên hiệp các hội UNESCO Việt Nam. Câu lạc bộ tập hợp những cá nhân nghiên cứu thực hành và tất cả mọi người yêu thích thư pháp chữ Quốc ngữ. Nội dung hoạt động của CLB bao gồm: Tổ chức sinh hoạt

định kỳ, tổ chức dạy viết thư pháp, trưng bày, triển lãm thư pháp tại địa điểm chính (14 Cát Linh) và tại các triển lãm, hội chợ, liên hoan, lễ hội truyền thống, các ngày tết cổ truyền của dân tộc.

Về cơ cấu của CLB, bao gồm các thành phần sau: Ban chủ nhiệm (gồm 1 chủ nhiệm, 3 phó chủ nhiệm và 4 – 6 Ủy viên BCN CLB); Ban cố vấn (bao gồm các nhà nghiên cứu, nhà khoa học, các nghệ sĩ tham gia tư vấn mọi hoạt động của CLB), các hội viên tham gia chính thức (bao gồm những cá nhân sinh hoạt thường kỳ trong các hoạt động của CLB). Ngoài ra, còn có các hội viên cộng tác: bao gồm các hội viên theo sinh hoạt từng giai đoạn và các hội viên cộng tác tại các tỉnh-thành xa Hà Nội. Câu lạc bộ tập hợp những cá nhân nghiên cứu thực hành và tất cả mọi người yêu thích thư pháp chữ Quốc ngữ (là hệ chữ viết chính thức hiện nay của tiếng Việt).

Về nội dung hoạt động, CLB tập trung vào tổ chức các hoạt động dưới đây:

Tổ chức sinh hoạt định kỳ (nội dung, hình thức, thời gian và địa điểm) do CLB quyết định; mở lớp thu nhận học viên tham gia học viết thư pháp Việt thường kỳ 1 buổi/ tuần; thông tin, trao đổi giới thiệu tác phẩm, kinh nghiệm, kỹ năng về viết thư pháp Việt; mở rộng giao lưu, phối hợp hoạt động với các CLB khác và các làng nghề truyền thống để có thể đưa tác phẩm thư pháp Việt ứng dụng vào tác phẩm, sản phẩm của làng nghề truyền thống Việt Nam; liên kết với các ban, ngành, nhất là ngành giáo dục, để tổ chức viết tặng thư pháp cho học sinh, tiến hành triển lãm nhân ngày kỷ niệm, tuyên truyền những nét đẹp văn hóa truyền thống tốt đẹp của dân tộc ta qua những tác phẩm thư pháp Việt; tham gia trưng bày, giới thiệu, trình diễn nghệ thuật thư pháp Việt tại các triển lãm, hội chợ, liên hoan, lễ hội truyền thống, ngày kỷ niệm của đất nước, ngày hội Xuân- Tết cổ truyền của dân tộc...

Ngoài hoạt động thường xuyên hai CLB nói trên, còn có CLB Thư pháp Thư viên, CLB Hán Nôm, CLB Thư pháp Quang Trung. Các CLB này cũng được xếp lịch hoạt động theo tuần và mượn địa điểm tại Đền Bích Câu Đạo quán.

Tuy nhiên, khi tham quan thực tế tại các CLB này, học viên tham gia lớp học đều có thu phí. Nhiều ý kiến cho rằng các CLB đặt ở đây đều dưới hình thức thuê địa điểm để hoạt động chứ không đơn thuần là giọt dầu công đức theo hình thức tự nguyện.

c. Công tác quản lý đối với các CLB tại Bích Câu đạo quán

Có thể thấy, tùy theo tôn chỉ, mục đích và nội dung hoạt động theo đặc thù của từng loại hình nghệ thuật, các CLB tại Bích Câu đạo quán có nội dung và

phương thức hoạt động khác nhau. Song, vấn đề quản lý hoạt động của các CLB đặt trong không gian Bích Câu đạo quán lại có điểm chung nhất định, đó là tính tự quản, hoạt động độc lập của các CLB theo nội quy, quy chế hoạt động riêng của mỗi CLB. Ban quản lý di tích Bích Câu đạo quán không can thiệp vào hoạt động của các CLB hoạt động trong khuôn khổ di tích. Qua nội dung hoạt động và công tác quản lý các CLB trong Bích Câu đạo quán có thể thấy, di tích là không gian phù hợp, “khá lý tưởng” cho các các loại hình nghệ thuật truyền thống, tinh hoa của dân tộc duy trì và phát triển. Từ việc hát và truyền dạy ca trù trong không gian mang đậm dấu ấn của “Tiên ông” Tú Uyên cách đây hàng trăm năm, hay truyền dạy, trưng bày nghệ thuật thư pháp làm cho những giá trị tinh hoa, tốt đẹp ngày càng trở nên sống động và thiêng liêng.

Trong bối cảnh đó, bằng niềm đam mê, tâm huyết với nghệ thuật dân tộc, các thành viên của các CLB với cơ chế hoạt động tự quản, gọn nhẹ, hoạt động hiệu quả với công tác phục dựng, giới thiệu phục vụ công chúng và truyền bá, đào tạo ra các lớp người kế cận, tiếp tục nối tiếp truyền thống trong tương lai.

Tuy nhiên, hoạt động quản lý đối với các CLB trong khuôn khổ di tích còn bất cập. Đó là không tổ chức các cuộc làm việc định kỳ giữa Ban Quản lý di tích với Ban chủ nhiệm của các CLB, việc quản lý các hoạt động của CLB nói trên chủ yếu do ông thủ từ N.Q.H. sắp xếp và quản lý theo thư giới thiệu của các tổ chức gửi về. Việc sắp xếp, quản lý hoạt động theo lịch đăng ký của các CLB do một cá nhân thực hiện thể hiện tính gọn nhẹ, linh hoạt, chủ động của các bên liên quan, song không đảm bảo tính khách quan, khoa học trong công tác quản lý. Do đó Ban quản lý Di tích và các cấp quản lý của Quận Đống Đa chỉ nắm được sơ bộ về hoạt động của các CLB, mà không biết cụ thể để có các biện pháp xử lý khi xảy ra các sự cố trong di tích.

Việc thực hiện công tác báo cáo hoạt động của các CLB hàng năm chỉ được thực hiện bằng miệng lên Ban Quản lý Di tích Bích Câu đạo quán, chưa thực hiện báo cáo bằng văn bản theo đúng quy định trong công tác quản lý. Hiện tại, Ban quản lý Di tích Bích Câu cũng không có trong tay tập hợp các văn bản, nội quy hoạt động của các câu lạc bộ này.

Về phần kinh phí đối với các hội viên, các CLB thông báo mọi hoạt động đều tổ chức miễn phí. Song trên thực tế, khi học viên tham gia các lớp đều có đóng phí. Tất nhiên, việc thu hay không thu phí thành viên là việc nội bộ của các CLB, song kinh phí hoạt động, đóng góp của các CLB với di tích mới là điều đáng bàn. Hiện nay, các CLB trong di tích Bích Câu hoạt động theo nguyên tắc phi lợi nhuận nên thường đóng

góp cho di tích dưới hình thức tự nguyện công đức “giọt dầu nén nhang” góp phần tôn tạo di tích, song trên thực tế, có nhiều ý kiến cho rằng các CLB đặt ở đây đều dưới hình thức thuê địa điểm để hoạt động. Do vậy, số tiền công đức tự nguyện hay thuê địa điểm hàng năm của các CLB là bao nhiêu, hình thức đóng góp như thế nào... cũng chưa được công khai, minh bạch trong công tác quản lý di tích.

Có thể nói, công tác quản lý đối với các CLB nghệ thuật trong di tích Bích Câu còn khá lỏng lẻo, dẫn tới ý thức, trách nhiệm của các CLB và thành viên đối với di tích chưa cao, đồng thời xuất hiện những dư luận không mấy tích cực về công tác quản lý, nhất là vấn đề tài chính.

Nguyên nhân của tình trạng quản lý trên bắt nguồn những thói quen theo kiểu phong tục, lệ làng tồn tại từ hàng trăm năm nay ở các di tích, trong đó có Bích Câu đạo quán. Thêm vào đó là sự chưa sát sao của các cơ quan có trách nhiệm, sự phối hợp giữa cơ quan quản lý của hai bên (Quận Đống Đa và Trung tâm UNESCO) về việc quản lý hoạt động của di tích cũng như các CLB, cũng như công tác tham tra, kiểm tra hoạt động của di tích mới chỉ dừng lại ở hoạt động quản lý di tích nói chung, quản lý lễ hội và hiện trạng của di tích... Quy chế quản lý di tích chưa quy định rõ nhiệm vụ, quyền hạn của cá nhân vị thủ từ dẫn tới tình trạng làm việc theo thói quen, công tác báo cáo hoạt động chưa thực hiện một cách nghiêm túc và có hướng dẫn cụ thể.

2.2. Những vấn đề đặt ra trong quản lý hoạt động của các CLB nghệ thuật

Từ thực trạng nói trên cho thấy: tại di tích Bích Câu Đạo quán có rất nhiều các CLB hoạt động độc lập, tự quản trong không gian di tích, có CLB hoạt động thường ngày, có CLB hoạt động theo thời điểm nhất định, song cùng chung một không gian di tích lịch sử - văn hóa Đền Bích Câu đang đặt ra một số vấn đề như sau:

Một là, cần phải có sự điều hành, phối hợp chặt chẽ giữa các CLB nghệ thuật về lịch hoạt động, đối tượng tham gia, khách tham quan... để duy trì hoạt động thực hiện tôn chỉ, mục đích của tổ chức, song phải nâng cao trách nhiệm của các CLB trong việc tôn trọng và bảo vệ không gian văn hóa của di tích Bích Câu đạo quán. Ban quản lý di tích Bích Câu và các CLB cần tuyên truyền, phổ biến, giáo dục các thành viên, khán giả khi tham gia các hoạt động của CLB về giá trị lịch sử - văn hóa - tín ngưỡng của di tích, hình thành ý thức, giữ gìn, bảo tồn và quảng bá di tích trên cơ sở tôn trọng các giá trị truyền thống, không có các hoạt động xâm phạm di tích trên hai phương diện vật chất và tinh thần.

Hai là, tăng cường sự quản lý minh bạch của tập thể

Ban Quản lý di tích với hoạt động của các CLB trên cơ sở tôn trọng tính độc lập, tự chủ, không can thiệp vào hoạt động của từng CLB, không chỉ thông qua việc quản lý của một cá nhân vị thủ từ như hiện nay, tạo điều kiện thuận lợi cho việc kiểm tra, thanh tra hoạt động của CLB trong không gian di tích cũng như toàn bộ hoạt động của di tích. Ban Quản lý Di tích cần nắm rõ nội dung, hình thức hoạt động, thành viên của các CLB để có các biện pháp quản lý hoạt động phù hợp với tôn chỉ, mục đích của di tích cũng như các CLB, để có các biện pháp xử lý kịp thời khi xảy ra các sự cố vi phạm đến hoạt động của di tích cũng như của các CLB.

Ba là, cần làm rõ vấn đề tài chính của các CLB hoạt động trên không gian di tích đóng góp bằng hình thức nào? Là thuê địa điểm theo hợp đồng – một hình thức kinh doanh, làm kinh tế của Ban Quản lý di tích hay đóng góp tự nguyện tiền giọt dầu công đức của các cá nhân xây dựng nên các CLB vì niềm đam mê với văn hóa dân tộc? Mức đóng góp là bao nhiêu? Trên cơ sở đó, cần tính chi phí điện nước, các loại hình dịch vụ phục vụ CLB và số tiền đóng góp, góp phần tôn tạo di tích. Nếu làm rõ được vấn đề này sẽ tránh được những đồn thổi trong cộng đồng dân cư về hoạt động của Ban Quản lý Di tích nói riêng và vấn đề quản lý tiền công đức tại các địa điểm thờ tự đang nổi cộm hiện nay trong công tác quản lý văn hóa nói chung của Việt Nam.

Bốn là, tiếp tục thực hiện các giải pháp thu hút khách tham quan đến với di tích, nhằm lan tỏa các giá trị của di tích – lịch sử song song với việc gìn giữ, bảo tồn và trả lại sự thanh bình vốn có theo đúng nghĩa của Bích Câu đạo quán từ trước đến nay mang lại.

Năm là, các văn bản quản lý của Bích Câu đạo quán nói chung còn sơ sài, chưa tập hợp các quy định, nội quy, báo cáo tóm tắt hoạt động thường niên của các câu lạc bộ nghệ thuật, trên cơ sở đó hàng năm, Ban Quản lý Di tích cần tổng hợp thành một báo cáo về hoạt động nói chung của di tích lịch sử - văn hóa Bích Câu đạo quán làm căn cứ đánh giá thực trạng di tích và hoạt động tại di tích, để tiếp tục nâng cao hoạt động bảo tồn và quản lý di tích Bích Câu đạo quán ngày càng hiệu quả hơn.

2.3. Một số kiến nghị với các cấp quản lý

Từ thực trạng hoạt động của các CLB và một số vấn đề đặt ra, chúng tôi có một số kiến nghị gửi đến các cấp quản lý của Quận Đống Đa, Ban quản lý di tích Bích Câu đạo quán và các đơn vị có liên quan như sau:

Đối với cán bộ làm công tác quản lý tại di tích, cần rà soát lại trình độ, văn bằng, độ tuổi, sự am hiểu về di tích để phân công công việc đúng người, đúng nhiệm

CULTURE

vụ phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ được giao. Sau đó, tiến hành đào tạo, tập huấn các kiến thức chuyên môn, nghiệp vụ trong lĩnh vực quản lý di tích, tạo điều kiện cho cán bộ theo học các khóa học bồi dưỡng nâng cao nghiệp vụ do huyện, thành phố tổ chức. Cần có chế độ, hỗ trợ nhiều hơn nữa cho những người trực tiếp quản lý di tích nhằm động viên, khuyến khích họ tham gia tích cực vào hoạt động quản lý, có tinh thần tự giác, trách nhiệm cao trong hoạt động bảo tồn, phát huy giá trị của di tích.

Tăng cường xây dựng, hoàn thiện hệ thống văn bản quản lý tại Di tích Bích Câu. Trong đó có nội dung đề cập đến quản lý hoạt động của các CLB về tổ chức, nội dung, lịch trình và kinh phí. Hướng dẫn và yêu cầu công tác báo cáo hoạt động thường niên về các mặt hoạt động của di tích cũng như hoạt động của các CLB. Trên cơ sở đó, các cấp quản lý phát hiện và kịp thời xử lý các hành vi vi phạm (nếu có), hoặc những vấn đề phát sinh trong quá trình quản lý, triển khai tổ chức các hoạt động tại điểm di tích cũng theo đó ít nhiều bị ảnh hưởng.

Việc xây dựng chính sách quản lý và sử dụng các nguồn lực tài chính, trong đó có sự đóng góp của các CLB cần được thực hiện trên nguyên tắc minh bạch, công khai, khoa học và có hiệu quả, nhà nước không nắm giữ nguồn tài chính này nhưng có quyền giám sát các nguồn thu - chi, các BQL di tích phải có chế độ báo cáo thường xuyên cho các cơ quan quản lý về số lượng, mục đích sử dụng kinh phí đóng góp của người dân, cũng như các CLB.

Tăng cường sự phối hợp liên ngành giữa ngành Văn hóa của Hà Nội, quận Đống Đa và Trung tâm UNESCO và các CLB về nghiên cứu, giới thiệu, quảng bá các loại hình nghệ thuật đang duy trì sinh hoạt tại di tích và phổ biến tới đông đảo các đối tượng cùng tham gia thực hành và công tác quản lý hiện nay.

3. Kết luận

Bích Câu đạo quán là không gian thờ tự gắn liền với các truyền thuyết của đạo giáo và phật giáo, từ lâu đã trở thành một điểm nhấn riêng biệt suốt mấy trăm năm của đất kinh kỳ Thăng Long – Hà Nội. Cùng với các hoạt động tín ngưỡng thường ngày và dịp lễ hội Đền Bích câu hàng năm, việc hình thành và hoạt động các CLB nghệ thuật trong không gian Đền Bích Câu trong thời gian qua đã làm phong phú và tôn thêm những giá trị văn hóa truyền thống của bản thân di tích và văn hóa dân tộc. Song, bên cạnh việc quản lý hoạt động của di tích nói chung, quản lý hoạt động của các CLB nghệ thuật với tư cách là một thành tố văn hóa trong không gian di tích đang đặt ra nhiều vấn đề bất cập mà cộng đồng dân cư, du khách và bản thân học viên – trong thời gian nghiên cứu thực địa tại di tích đã nhận thấy. Hy vọng, trong thời gian tới, các

cấp quản lý của thành phố Hà Nội, quận Đống Đa, cộng đồng cư dân và chính Ban Quản lý di tích có những giải pháp khắc phục để công tác quản lý hoạt động tại Di tích Bích Câu đạo quán nói chung ngày càng hiệu quả, tiếp tục phát huy được giá trị của di tích, đồng thời bảo vệ di tích trường tồn với thời gian, là một điểm sáng trong sinh hoạt văn hóa truyền thống của Thủ đô văn hiến.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. **Nguyễn Chí Bền (2010)**, *Bảo tồn và phát huy di sản văn hóa vật thể Thăng Long, Hà Nội*, **Nxb Hà Nội**.
2. **Trần Hải (2017)**, *Câu lạc bộ thư pháp Unesco Việt Nam: Nơi gìn giữ nét đẹp văn hóa Việt*, www.sohuutritue.net.vn.
3. **Quốc hội (2009)**, *Luật Di sản văn hóa năm 2001, được sửa đổi bổ sung năm 2009*, **Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội**.
4. **Hà Văn Hội, Vũ Quang Kết (2006)**, *Du lịch Hà Nội: hướng tới sự phát triển bền vững*, **Tạp chí Khoa học ĐHQGHN, Kinh tế và Kinh doanh**.
5. **Trần Hoàng Minh (2018)**, *Quản lý hoạt động biểu diễn nghệ thuật không chuyên trên địa bàn quận Hoàn Kiếm, thành phố Hà Nội*, **Luận văn thạc sĩ quản lý văn hóa, Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương**.
6. www.catrubichcau.com